

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 7483/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ד' מינץ

העותר: ד"ר אחמד סעיד שבלי מחאמיד

נגד

המשיבים: 1. משרד הפנים
2. עיריית אום אלפחם

עתירה למתן צו על תנאי וצווים הצהרתיים

בשם העותר: עו"ד ג'בארין עמל

בשם המשיב 1: עו"ד נטע אורן
בשם המשיבה 2: עו"ד חכמת מחאמיד

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. בפנינו עתירה המופנית כלפי משרד הפנים ועיריית אום אל פחם (להלן: העירייה) ומכוונת לסעד של ביטול ההחלטה שלא לאשר הסכם שנערך לפני כשמונה שנים בין העותר לבין העירייה בעניין חליפין במקרקעין.

2. ברקע הדברים עומדת יוזמה להקמת מרכז להתפתחות הילד על קרקע בבעלותו של העותר. ביום 7.3.2011 חתמו העירייה והעותר על הסכם שבמסגרתו נקבע כי העותר יקבל פיצוי כספי בגין הקרקע או קרקע חלופית (להלן: ההסכם) לפי סעיף 188 לפקודת העיריות [נוסח חדש]. הסכם שעניינו העברת קרקע של עירייה לידי אדם פרטי טעון

אישור של שר הפנים או של מי שהסמיך לכך, ואישור כאמור לא ניתן. יצוין כי החלטתו של משרד הפנים לדחות את בקשת העירייה לאישור ההסכם ניתנה עוד ביום 5.6.2013.

3. העתירה הוגשה למעלה מחמש וחצי שנים מאז ניתנה החלטתו של משרד הפנים. העותר אמנם נקט הליכים מסוימים בעניין קודם לכן, שלא סייעו בידו – עתירה מינהלית (עת"ם 19657-09-13) ותביעה אזרחית (ת"א 34912-08-17), ששתיהן נמחקו מחמת חוסר סמכות, אך גם מאז עשה כן חלף זמן רב. זאת, אף שעוד בדיון בעתירה המינהלית שהגיש, בשנת 2014, נאמר לעותר כי הסמכות העניינית בעניינו מסורה לבית משפט זה. על רקע זה, עמדתם של שני המשיבים היא שדין העתירה להידחות – הן מטעמי שיהוי והן לגוף הדברים.

4. לאחר שבחנו את הדברים אנו סבורים כי דין העתירה להידחות על הסף. כפי שצוין, השתהותו של העותר במקרה זה בהגשת העתירה היא קיצונית. אכן, דיני השיהוי בוחנים את הקשר הדברים, ואין ספק שבתחום כמו זה שבפנינו ההקפדה בכל הנוגע לשיהוי יכולה להיות פחותה (ראו והשוו: בג"ץ 7446/17 סרחאן נ' האפורופוס הכללי והכונס הרשמי, פסקה 46 (21.11.2018); בג"ץ 3240/15 ראש מועצת ענאתא נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, פסקה 16 לפסק דינה של השופטת ע' ברוך (7.1.2019)). יחד עם זאת, גם כאשר מביאים עובדות אלה בחשבון לא ניתן להשלים עם השיהוי שחל בנסיבות העניין, כאשר כזכור, פנייה לערכאה שאינה מוסמכת לדון בעניין אינה מבטלת אותו (ראו: בג"ץ 4885/13 רמת דוד - חינוך מיוחד נ' משרד החינוך, פסקה 15 (4.5.2014); בג"ץ 8049/16 אלון נ' פרקליטות המדינה (המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין), פסקה 6 (6.3.2017)). לכך יש להוסיף, כי כידוע יש מקרים שבהם שיקולים שעניינם הגנה על שלטון החוק יכולים לגבור אף על שיהוי בהגשת העתירה (ראו: עע"ם 867/11 עיריית תל אביב-יפו נ' אי.בי.סי ניהול ואחזקה בע"מ, פסקאות 26-29 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן וההפניות שם (28.12.2014); וכן: בג"ץ 9831/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' רשות מקרקעי ישראל, פסקה 55 וההפניות שם (16.10.2018)). אולם, העותר לא הצביע על שיקולים מסוג זה בעניינו. במידה מסוימת, ניתן אף להתרשם כי היפוכם של דברים הוא הנכון. הדרישה הסטטוטורית לקבלת אישור להסכם שעניינו העברת הבעלות בקרקע של רשות מבטאת את החשיבות הנודעת לפיקוח על עסקאות מסוג זה על מנת להבטיח את השימוש במשאבים ציבוריים לטובת הכלל (ראו למשל: בג"ץ 2031/12 חאג' יחיא נ' שר הפנים (19.8.2012)). ראו עוד: דפנה ברק-ארז משפט מינהלי כרך ג – משפט מינהלי כלכלי 264-266 (2013)). במובן זה המבקש לחרוג מן הכלל ידו בדרך כלל על התחונה. פני הדברים הם אפוא אלה: מחד גיסא, השיהוי מצד העותר הוא

כבוד, ומאידך גיסא, אין לכאורה שיקולים חשובים של הגנה על שלטון החוק שיש בהם כדי להטות את הכף לצד האחר.

5. סוף דבר: העתירה נדחית. לפנים משורת הדין אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט"ו באדר א' התשע"ט (20.2.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

18074830_A05.docx

מרכז מידע, טל' 077-2703333; אתר אינטרנט, <http://supreme.court.gov.il>